

MOCIÓ DE LA CUP-AMUNT EN DEFENSA DE L'AIGUA A COMARQUES GIRONINES

La situació de pandèmia no resolta cada vegada fa més evident una forta crisi econòmica que moltes famílies ja estan patint. En aquest tipus d'escenaris, els grans lobbys econòmics focalitzen, encara més, el seu interès en els béns de domini públic i la gestió dels serveis públics. En situacions de crisi, la voluntat de mercantilització de serveis públics a través de la seva privatització és una amenaça real. D'exemples, en tenim molts. Sense anar més lluny, el cas Castor. Al maig de 2008, l'Estat Espanyol va atorgar a la mercantil ESCAL UGS S.L., una societat participada amb un 66,77% per ACS la concessió per l'explotació d'un bé de domini públic, com és la propietat del subsòl de les costes de Castelló i Tarragona perquè n'obtinguessin rendes. No va anar bé, i com no podia ser d'una altra manera, es van socialitzar les pèrdues: el legislador espanyol va reconèixer a ESCAL una indemnització de 1.350.729 milers de euros a càrrec de la factura del gas durant 30 anys. O al 2012, quan el Govern presidit pel Sr Artur Mas va portar a terme la privatització més gran de la història, amb un valor d'uns 1.000 milions d'euros al transferir l'empresa pública Aigües Ter Llobregat (ATLL) a mans de la societat ACCIONA. Abans, però, i amb l'excusa de la situació de sequera per la que passava el país, es va porta a terme unes inversions extraordinàries a ATLL, inversions tramitades sense seguir la Llei de contractació prenent com a excusa una urgència irreal. Aquests però, només son dos exemples d'una llarga llista.

En aquest context, és més imprescindible que mai defensar l'aigua com un bé de titularitat pública i defensar que el seu subministrament – qualificat com servei públic de titularitat local i prestació obligatòria – sigui gestionat directament per l'Administració. I no només el seu subministrament domiciliari, sinó tot el cicle de l'aigua.

La gestió directa de l'aigua per part dels Ajuntaments és més eficient que la gestió privada. A tall d'exemple, l'Informe del Tribunal de Cuentas de l'any 2011 conclou que en els Ajuntaments d'entre 5.000 habitants i 20.000 habitants el servei domiciliari d'abastament d'aigua potable ha resultat més costós quan s'ha portat a terme a través de la contractació pública, i per tant externalització, que en aquells casos en els que el propi Ajuntament l'ha portat a terme. La gestió privada, a més, costa molt de defensar en base a la Directiva 2000/60/CE del Parlament europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2000 (Directiva MARC de l'AIGUA).

Si la Directiva Marc de l'aigua té com a principi bàsic general la de l'estalvi de l'aigua, tant pel que fa al seu ús agrícola com pel que fa al subministrament a poblacions i si les empreses privades tenen com a principis bàsic el benefici i el repartiment de dividends i busquen la rendibilitat, està clar que les empreses privades no porten a terme els mandats de la Directiva marc de l'aigua encaminada a l'estalvi.

De l'experiència que hem acumulat els darrers anys, en podem afirmar que els operadors privats porten a terme una escassa inversió a les infraestructures, i els treballs que es generen en el marc d'aquestes empreses matrius de l'aigua els encarreguen a les desenes, o inclús centenars d'empreses filials que controlen, moltes vegades a preus inflats o fins i tot a través de serveis inventats. Els petits autònoms dels municipis veuen que aquests espais queden absolutament copats per les grans multinacionals

Les empreses que operen en el sector de l'aigua cada dia son més fortes. La seva capacitat d'incidència en mitjans de comunicació per aparèixer davant la ciutadania amb una "cara amable" de gestors preocupats pel medi ambient i les persones en situació de vulnerabilitat s'aconsegueix amb la contractació de publicitat als diaris de més tirada. Per altra banda, una legislació enrevessada i complexa en la matèria i la capacitat de contractar a potents equips legals fa que als Ajuntaments, quasi sempre faltats de recursos econòmics i personals, els sigui difícil mantenir la seva capacitat de supervisió i control i no tenen eines per portar a terme una bona fiscalització. D'aquesta manera, les empreses acaben imposant les tarifes, tot i no prestar-se bé el servei.

Les empreses del sector de l'aigua juguen a cavall guanyador. Al ser una prestació que porten a terme en règim de monopoli no tenen riscos operatius en la seva gestió. A quins riscos s'exposa una empresa que es dedica a gestionar el subministrament de l'aigua? A que variï el consum d'aigua de la població d'un municipi? A que variï el preu de l'energia elèctrica? A que variï el cost de la compra d'aigua? A la morositat? En la gestió del subministrament de l'aigua el risc operacional que assumeixen els operadors privats són ínfims i els guanys estan perfectament assegurats.

En el sector de l'aigua, el mantra de les bondats de la competència és fum. La idea de l'existència del mercat lliure en el que els operadors, públics i privats, competeixen, és falsa. Existeix un repartiment previ del mercat a través de pràctiques contràries a la competència.

Davant aquest panorama, només la societat civil organitzada pot vetllar per la defensa dels serveis públics i per garantir la gestió eficient de l'aigua a través de la seva gestió

per part dels ens locals. A Itàlia, Alemanya – excepte Berlín -, Països Baixos, fins i tot els EEUU tenen els serveis de l'aigua en mans públiques. París, l'any 2010, va decidir remunicipalitzar l'aigua després de 25 anys en mans d'operadors privats. La norma general és la gestió pública i a casa nostra no hem de ser una excepció. Cal començar a treballar. A comarques gironines, cal començar per exigir als poders públics, en especial a la Diputació de Girona, en el marc de les seves competències, que ofereixi el suport legal, jurídic i econòmic als Ajuntaments per tal que:

- puguin continuar garantint la gestió directe a través dels seus propis mitjans aquells Ajuntaments que ja la presten.
- puguin recuperar la gestió en el moment en el que finalitzi el període establert a la concessió
- puguin recuperar la gestió tot i no haver finalitzat la concessió a través del rescat anticipat.

Per tot això, demanem al Ple de la Diputació de Girona l'adopció dels següents acords:

PRIMER.- Elaboració d'un estudi de la situació actual dels serveis d'abastament d'aigua a les comarques gironines amb informació detallada de tots els municipis sobre les formes i condicions de gestió (operadors, plec de condicions i contracte, tarifes...)

SEGON.- Creació d'un pla de serveis d'assistència als municipis per la gestió pública del servei d'abastament d'aigua que inclogui com a mínim els següents serveis:

- Elaboració d'estudis de viabilitat per a la gestió pública de l'aigua.
- Assessorament jurídic i tècnic.
- Formació.
- Suport econòmic i tècnic per a l'estalvi, l'eficiència i la disponibilitat i la qualitat en la gestió de l'aigua.

Països Catalans, octubre de 2020

Candidatura d'Unitat Popular CUP-Amunt